

ΙΣΟΚΡΑΤΟΥΣ, Πανηγυρικός, 73-74

Ο Πανηγυρικός γράφηκε γύρω στο 380 π.Χ. και με το λόγο αυτό ο Ισοκράτης διακήρυξε την Πανελλήνια Ιδέα. Στο πρώτο μέρος, το επιδεικτικό εγκωμιάζει την Αθήνα, ενώ στο δεύτερο μέρος, το συμβουλευτικό, καλεί όλους τους Έλληνες να ενωθούν και να ξεκινήσουν εκστρατεία εναντίον των Περσών για την απελευθέρωση όλων των ελληνικών πόλεων.

Καὶ μηδεὶς οἰέσθω μ' ἄγνοεῖν ὅτι **καὶ** Λακεδαιμόνιοι περὶ τοὺς καιροὺς τούτους πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι τοῖς Ἕλλησιν κατέστησαν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο **καὶ** μᾶλλον ἐπαινεῖν ἔχω τὴν πόλιν, ὅτι τοιούτων ἀνταγωνιστῶν τυχοῦσα τοσοῦτον αὐτῶν διήνεγκεν. Βούλομαι δ' ὀλίγῳ μακρότερα περὶ τῶν πολέων εἰπεῖν **καὶ** μὴ ταχὺ λίαν παραδραμεῖν, ἵν' ἀμφοτέρων ἡμῖν ὑπομνήματα γένηται, τῆς τε τῶν προγόνων ἀρετῆς καὶ τῆς πρὸς τοὺς βαρβάρους ἔχθρας. Καίτοι μ' οὐ λέληθεν ὅτι χαλεπὸν ἔστιν ὕστατον ἐπελθόντα λέγειν περὶ πραγμάτων πάλαι προκατειλημμένων καὶ περὶ ὧν οἱ μάλιστα δυνηθέντες τῶν πολιτῶν εἰπεῖν ἐπὶ τοῖς δημοσίᾳ θαπτομένοις πολλάκις εἰρήκασιν· ἀνάγκη γὰρ τὰ μὲν μέγιστ' αὐτῶν ἤδη κατακεχρησθαι, μικρὰ δ' ἔτι παραλελειφθαι. ὅμως δ' ἐκ τῶν ὑπολοίπων, ἐπειδὴ συμφέρεи τοῖς πράγμασιν, οὐκ ὀκνητέον μνησθῆναι περὶ αὐτῶν. Πλείστων μὲν οὖν ἀγαθῶν αἰτίους καὶ μεγίστων ἐπαίνων ἀξίους ἡγοῦμαι γεγενῆσθαι τοὺς τοῖς σώμασιν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος προκινδυνεύσαντας· οὐ μὴν οὐδὲ τῶν πρὸ τοῦ πολέμου τούτου γενομένων καὶ δυναστευσάντων ἐν ἑκατέρῃ τῶν πολέων δίκαιον ἀμνημονεῖν· ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν οἱ προασκήσαντες τοὺς ἐπιγιγνομένους καὶ τὰ πλήθη προτρέψαντες ἐπ' ἀρετὴν καὶ χαλεποὺς ἀνταγωνιστὰς τοῖς βαρβάροις ποιήσαντες.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

κατέστησαν : αορ. β', μέση διάθεση του *καθίσταμαι* = γίνομαι

διήνεγκεν : αορ. β' του *διαφέρω* τινός = εἶμαι διαφορετικός από, υπερτερώ

παραδραμεῖν: αορ. β' του *παρατρέχω* = παρέρχομαι, προσπερνῶ

λίαν (επιρρ.) = πάρα πολύ

ταχύ (επιρρ.) = σύντομα, γρήγορα (επίσης: *τάχα*, *ταχέως*)

ἀμφοτέροι,-αι, -α (αορ. επιμ. αντων.) = και οι δύο

ὑπόμνημα = υπόμνηση, υπενθύμιση

λέληθεν: πρκ. του *λανθάνει με* = διαφεύγει της προσοχής μου

προκατειλημμένων: πρκ. του *προκαταλαμβάνω* = (εδώ) μιλήω πριν (παλιότερα) για κάτι

κατακεχρήσθαι: πρκ. του καταχρήομαι, -ώμαι : (εδώ) εξαντλούμαι, παρουσιάζομαι
λεπτομερώς

οί έπιγιγνόμενοι = οι μεταγενέστεροι

για αναζήτηση περαιτέρω λέξεων συμβουλευτείτε:
http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/tools/lexicon/index.html

ΡΗΜΑΤΑ

τυγχάνω, πρτ. έτύγχανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) τεύξομαι, αόρ. β' έτυχον,
πρκμ. τετύχηκα, υπερσ. έτετυχήκειν

φέρω, πρτ. έφερον, μέλλ. οΐσω, αόρ. α' ήνεγκα, αόρ. β' ήνεγκον (υποτ. ένέγκω κτλ.
Βλ. ΓΑΕ § 320), πρκμ. ένήνοχα, υπερσ. -ενηνόχειν. Μέσ. και παθ. φέρομαι, πρτ.
έφερόμην, μέσ. μέλλ. οΐσομαι, μέσ. αόρ. α' ήνεγκάμην, παθ. μέλλ. οΐσθήσομαι και
ένεχθήσομαι, παθ. αόρ. (και ως μεσ.) ήνέχθην, πρκμ. ένήνεγμαι, υπερσ. -ενηνέγγμην.

λανθάνω, πρτ. έλάνθανον, μέλλ. λήσω, αόρ. β' έλαθον, πρκμ. λέληθα, υπερσ.
έλελήθειν

λαμβάνω, πρτ. έλάμβανον, μέσ. μέλλ. (μ' ενεργ. σημασ.) λήψομαι, αόρ. β' έλαβον,
πρκμ. είληφα, υπερσ. είλήφειν. Μέσ. και παθ. λαμβάνομαι, πρτ. έλαμβανόμην, παθ.
μέλλ. ληφθήσομαι, παθ. αόρ. έλήφθην, μέσ. αόρ. β' έλαβόμην, πρκμ. είλημμαι,
υπερσ. -ειλήμμην

λέγω, πρτ. έλεγον, μέλλ. λέξω ή (συνηρ.) έρώ, -είς, -εί κτλ., αόρ. α' έλεξα ή είπα, αόρ.
β' είπον, πρκμ. είρηκα, υπερσ. είρήκειν. Παθ. λέγομαι, πρτ. έλεγόμην, παθ. μέλλ.
λεχθήσομαι και συνήθ. ρηθήσομαι, παθ. αόρ. έλέχθην και συνήθ. έρρήθην, πρκμ.
είρημαι, υπερσ. είρήμην,

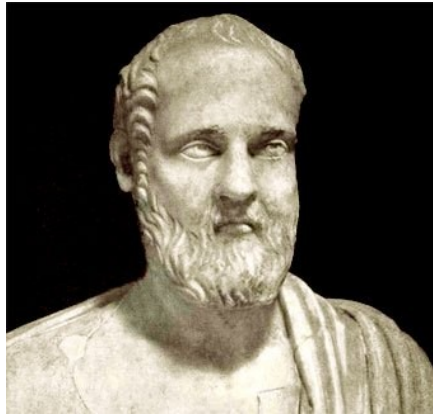
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

- Δευτερεύουσες Ειδικές προτάσεις ΣΑΕ §§ 155-156
- Απρόσωπες εκφράσεις/ απρόσωπα ρήματα ΣΑΕ §§ 73-75

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. «Και μηδεις οίεσθω... μικρά δ' έτι παραλελείφθαι»: να αποδοθεί το κείμενο
στη νέα ελληνική.
2. «Πλείστων μέν οὖν αγαθών...τοίς βαρβάροις ποιήσαντες»: σε ποια γενιά
αναφέρεται ο ρήτορας στο χωρίο αυτό και για ποιο λόγο πιστεύει ότι αξίζει
εξίσου μεγάλο έπαινο;
3. είπειν, γένηται: να γραφεί το β' ενικό του ίδιου χρόνου στη φωνή όπου
βρίσκεται το καθένα.
4. προκατειλημμένων, παραλελείφθαι: να γίνει χρονική αντικατάσταση και να
κλιθεί η οριστική και η προστακτική του χρόνου στον οποίο βρίσκονται (της
ίδιας φωνής).
5. μηδεί, τουτο, τοίς Έλλησι, ήμίν, τών πόλεων: να κλιθούν και στους δυο
αριθμούς.

6. Να επισημάνετε τη λειτουργία του συνδέσμου **και** στα σημεία όπου είναι υπογραμμισμένος.
7. Να χαρακτηριστούν συντακτικά οι γενικές που λειτουργούν ως ονοματικοί (ομοιόπτωτοι/ετερόπτωτοι) προσδιορισμοί.
8. *τυχούσα*: να αναλυθεί η μετοχή σε ισοδύναμη δευτερεύουσα πρόταση.
9. Να μεταφερθούν στον πλάγιο λόγο οι παρακάτω περίοδοι του κειμένου:
μηδείς οίέσθω...κατέστησαν : από το «ὁ ῥήτωρ παρήνει τοῖς Ἀθηναίοις...».
10. Καίτοι μ' οὐ λέληθεν ὅτι χαλεπὸν ἔστιν ὕστατον ἐπελθόντα λέγειν : να αντικατασταθεί η ειδική πρόταση από ισοδύναμη μετοχή (τι είδους;)

Ισοκράτης (436 π.Χ. - 338 π.Χ.) ήταν αρχαίος Έλληνας ρήτορας, ένας από τους δέκα Αττικούς ρήτορες. Ήταν από τους σπουδαιότερους ρητοροδιδάσκαλους της κλασικής αρχαιότητας, που θεωρείται συγχρόνως ένας από τους παράγοντες που διαμόρφωσαν την πολιτική κατάσταση του καιρού του. Λίγο μεγαλύτερος από τον Πλάτωνα, έζησε και συνέγραψε στα ίδια με εκείνον πολιτισμικά και κοινωνικά πλαίσια του Πελοποννησιακού πολέμου και της μετάβασης από τον αποκαλούμενο χρυσό αιώνα στην περίοδο παρακμής της αθηναϊκής πόλης-κράτους. Η ανάμειξη του στα κοινά ήταν έμμεση, όταν με τους λόγους του προσπάθησε να παρέμβει στην πολιτική της Αθήνας εκφράζοντας πανελλήνιες ιδέες. Σώζονται 21 λόγοι του, 9 επιστολές και μερικά άλλα αποσπάσματα.